

סאינט מנחם בא במקום יצחק הקדוש

תסמונת הצלב

כך נוצר חלל ריק בין הגבול ובין הצבא הסורי — שטח הפקר שבו מתנהלת עתה מיליטריזציה אחת-האחרונה.

ישראל תומכת בכפרים הנוצריים באזור זה. הסורים תומכים בכוחות הפלסטיניים. השנואים עליהם. כדי לבלום את צה"ל.

דברי מנחם כגון מגלים את הממדים האמיתיים של ההתערבות הישראלית באזור זה.

אם להשתמש בישפה גסה, הכוח הנוצרי המקומי הפועל כאן הוא מסשיר ישראלי, כשם שהצבא הרוסי של הגנרל ולאסוב היה מסשיר גרמני, או כשם שהצבא הפולני של הגנרל אנדרס היה מסשיר בריטי.

הארטיקלר הוא ישראלי. טוב שמונחם כגון גילה זאת עתה בפה מלא, תחת להחמיר בניסיון האווילי של קודמיו להסוות עובדות בזמנות אלה.

מי זה האינטרס הישראלי במילחמה זעירה זו המתנהלת על גבולה? יכולות להיות לכך כמה גירסות שונות, ידירות ויעילות. למשל:

● הכוחות ה"לבנוניים" מעסיקים את הפידאיון הר פלסטיניים הנמצאים בשטח, וכך הם מונעים בעדם מלפול נגד ישראל. אך את המטרה הזאת היה משרת הצבא הסורי ביתר יעילות, לולא נעצר על "תקו תאודוס" בעיקר בוח אילטימטום ישראלי.

● זוהי קבוצה ישראלית להרחבת גבולות המדינה בצפון. חלק עד המזימה ההיסטורית של היהודים להרחיב את מדינתם עד לנהר הליטאני. בכך מאמינים, כמוכך, רוב הערבים. הם מסתמכים על המפה שהגישה ההסתדרות הציונית לועידת השלום ב-1919, ושלפה היה הגבול בין סוריה ובין ארץ-ישראל צריך לעבוד ליד צידון.

● זהו ניסיון של ישראל לשפר את עמדותיה כלפי סוריה, לקראת המילחמה הבאה, הבלתי-ימנעת. לא מכבר סיפר לי מנהיג פלסטיני, שעמיתו בפגשתי באירופה, כי לדעת הסורים מבקש צה"ל ליצור לעצמו בשטח זה בסיס לניקוד לעבר המשק, תוך עקיפת קווי-ההגנה הסוריים בגולן.

אני מספק מאד בכל הגירסות האלה. לדעתי פתחה הממשלה הקודמת במסע-הצלב השני בדרום לבנון ללא מחשבה רבה. ללא יעדים ברורים, כימעט מתוך אינרציה. היא נגררה לתוך הרפתקה זו ששם שהאמריקאים נגרו לתוך ההרפתקה של ז'אטינגס. האידיאולוגיה נמצאה רק תוך כדי מעשה. "הגדר הטובה" היא תחבולה של יחסי ציבור, ואת-ריתוח מוצלח.

אך חוששני שהרבה דם ודמעות נשפכים כמוכזעות אומללות אלה בני מטרה מזערית כלשהי. גברים ונשים נהרגים, ילדים נקברים תחת ההריסות של בתים מוזנזים משני הצדדים, כפרים הופכים לעייזר-מפולת — וכל זה בלא תכלית נראית לעין.

מי מובצע זה עולה ולהיות תוצאה טראגית. למסע-הצלב המקוריים היו תוצאות הכות. אך ייתכן כי התוצאה העיקרית תיחה חיסול האוכלוסיה הנוצרית במרחב.

כאשר הגיעו נושאי-הצלב מאירופה, נמנה רוב האוכלוסיה בארץ-הקדושה ובלבנון עם העדות הנוצריות. השיל-טונות המוסלמיים היו סובלניים ביותר, והנוצרים המקוריים היו אחייהם בשלוחה.

אך המילחמות בין מדינות-הצלבנים ובין שכניהן, שנמשכו כ-200 שנה, גרמו להתלהטות הקנאות המוסלמית הרדומה. כאשר קפץ אחרון הצלבנים מן המזרח של ערב, בשנת 1291, נותרה האוכלוסיה הנוצרית המקומית ללא מגן. היא נאלצה לעבור לאיסלאם, התבוללה בתרבות השלטת, ורק שרידים עלובים ממנה נותרו וכימינו. הנוצרים הלוחמים עתה בדרום-לבנון לצד ישראל נימנים עם שרידים אלה.

לשמע דבריו הרמים של מנחם בגין, על התפקיד הנאלץ שממלאה ישראל בהגנה על הנוצרים, מבצבצות תמונות היסטוריות אלה.

מה יקרה לנוצרים ככפרי המובדעת אחרי גמר מסע-הצלב הזה?

ברור לכל בר-דעת כי ההתערבות הישראלית תסתיים, ביום מן הימים.

מה יקרה אז לבני הכפרים, שיהיו מוכתמים כבתם שיתוף-הפעולה עם ישראל, ושהערבים יראים בהם עתה קווי-לינינים ישראליים, בוגי דים, משרתי-האויב?

האם תוכל ישראל להגן עליהם? זוהי שאלה אכזרית, ואני חושש שגם היתשובה תהיה אכזרית.

אנושית ויראת-שמיים. והיא מהווה תמיד את אחד הגילויים הצנינים ביותר של פוליטיקה אכזרית.

איזה אינטרס ישראלי עמד לנגד עיניו של יצחק הקדוש, כאשר תהליט לצאת למסע-הצלב הראשון בלבנון?

קרוב לוודאי שהמניע העיקרי היה לשמור על תיאום הדוק עם ארצות-הברית, שבני-הסותה ובלבנון יזמו את המילחמה מלכתחילה, כדי למנוע את התערבות הכוחות השמאליים בארץ הארזים.

המניע השני — הבלוט ביותר — היה לערוך בלבנון חזרה על מיבצע "ספטמבר השחור" בירדן, כדי להסל את אש"ף ואת אירגוני הפידאיון.

האם היה זה מן החכמה? אפשר להטיל ספק חמור

כפריים בלבנון: מה יקרה להם?

בכך, ועשיתי זאת, בשעתו באזורי יצחק לבין. הימין הנוצרי פתח את שערי הלבנון לפני הסורים, כדי לדכא את הפלסטינים ואת המוסלמים המקומיים. שיעברו הנוצרים את ארצם לסורים לצמיחתם. רק כסל יאמין כי הסורים יפנו אי-פעם ארץ זו, ויבה תם רואים חלק ממולדתם ההיסטורית, סוריה-רבת.

ישראל רצתה להרחיק את הזאב הפלסטיני ממוכנה, ובמקומו בא האריה הסורי.

כך נסתיימה מילחמת-האחים במחנית לבנון. ארץ-הארזים הפכה שטח-חסות סורי. האזהרה התנ"כית — "מצפון תיפתח הרעה!" — שוב הפכה אקטואלית.

המניעים שהביאו את יצחק רבין לפתוח במסע הצלב השני, זה המתנהל עתה בדרום לבנון, מפוקפקים עוד יותר.

קשה לדעת איזה אינטרס ישראלי הוא משרת.

טוב-היבטחון רבים בישראל האמינו כי יש לפחות יתרון אחד ב"סוריוציה" של לבנון. תחת מימשל סורי, אין פעולות פידאיון. בקו הישראלי-סורי בגולן אין פעולות-גירילה. אילו תפס הצבא הסורי את הצד הלבנוני של הגבול עם ישראל היה מבטיח, בלי כל ספק, רגיעה שוטפת בגבול זה.

אולם ממשלת ישראל הסתכנה בסכך של פיסטופים בלתי-מחושבים על "קו אדום", ושוב לא יכלה להגן לסורים לתנוע אל הגבול. נחמת לי שהגורם היחיד שמנע זאת היה גורם של יוקרה. אילו חזרה בה הממשלה מסיסמותיה, היה החבר נראה ככישלון, כנסיגה, כסימן של חלשה.

דבר אחד ניתן לאמר בזכותו של מנחם בגין: הוא ומעדיף את הגלוי על פני הנסתר. הוא עושה לאור היום את אשר עשו קודמיו במחשכים. לעומת זאת לוקה בגין בחיסרון אחר: הוא אהב לעטוף גם דברים לא-כל-כך נעימים במליצות יפות, ופרשת הגדר הטובה תוכיח.

השכונת הסיר ראשה-הממשלה את הלוח מעל אחד המיבצעים הסודיים והממושכים ביותר של ראש-הממשלה הקודם — ההתערבות הישראלית בלבנון.

עד כה אסור היה לתזכר אף ברמז כי ישראל מעניקה לכוחות הנוצריים בדרום-לבנון סיוע צבאי. מותר היה לדבר רק על "עזרה הומאניטרית".

בוודעות הרשמיות השיקריות הצטיירה הגדר הטובה כמקום-מפגש ידידותי, ושבן מעניקים עזרה הפואית לחולים, מיים לצמאים וסגירות ליד-ידי-ישראל.

עתה גילה מנחם בגין כי הגדר הטובה היא מקום-מעבר לאפקת סיוע בהעדר סיוע זה היו הכוחות האלה מתקפלים בזמן.

ראשה-הממשלה לא הסתפק בכך. הוא תיאר את התערבות הזאת כמעשה אנושי גאה, המציל את הנוצרים בלבנון ממיבצע מתריד של רצח-עם. נתקבל הרושם כי מדינת היהודים, ושכה רבים מאזרחיה הם ניצולי אושוויץ, מפעילה את כוחה הצבאי המבורך כדי למנוע אושוויץ שניה על אדמת לבנון. היא חוסכת מן הנוצרים שם את הגורל המר שגפל בחלקם של היהודים באירופה הנאצית.

בשיא התלהבתו פנה מנחם בגין בהכרזת-תוכחה נרגי שים אל אויבות הנוצרית, ובעיקר אל צרפת. הוא תבע מהן לחוש לעזרת הנוצרים הנוצרים בדרום-לבנון, כפי שנעשה ישראל. האפיפיור אורבאן, שקרא בנובמבר 1095 לנוצרים באירופה לצאת למסע-צלב לשיחרור הקבר ה"קדוש מעולה הכופרים, לא דבר בבלת רב יותר.

הכה נברוק את טובו האמיתי של מסע-הצלב זה, שפתח בו יצחק הקדוש, ושמושוך בו עתה סאינט מנחם.

עודם לא נתקבלה הודעתו של בגין כגילויי מרעיש.

זה מכבר היה זה סוד גלוי כי צה"ל פועל בלבנון. עיתוני העולם פירסמו על כך ידיעות אינספור.

כאשר היתה מילחמת-האזרחים נטושה בכל החבי לבנון, דיווחו העיתונים בחו"ל על המצור שהטיל חילהים הישראלי על ההוף שהיה נתון בידי "השמאל המוסלמי" (כפי שהגלים לקרוא לקואליציה של כוחות מוסלמיים, קבוצות נוצריות שמאליות, ואש"ף). מנהיגיהם של הנוצרים הכריזו בפנה מלא שיבידיהם עשק ישראלי. מדי פעם דוח בעיתוני העולם על פעולות של חיל-האוויר וכוחות-היבשה של צה"ל, לסחבת "הימין הנוצרי" (הקואליציה היריבה, שכללה בעיקר את העדות הנוצריות השמרניות ומנהיגים מוסלמיים ימניים).

ישראל לא יתנה המדינה היחידה ושהתערבה במילחמת-האזרחים. כל מי שיש לו אינטרסים במרחב ושלנו התבוסס בסובך הזה של דם ודמעות, כדי להפיק רווחים ככל שניתן, ישראל פעלה תוך שיתוף-פעולה אמין עם ארצות-הברית וסוריה, ושתמכו אף הן בנוצרים. מדינות אחרות תמכו באש"ף ובמוסלמים.

את המחיר שילמו, כמוכך, תושבי לבנון — לבנונים ופלסטינים, מוסלמים ונוצרים ודרוזים.

עצם התופעה של התערבות מדינות זרות במלחמת-אזרחיים מקומיות עתיקה, כמוכך, כתולדות היתאנושות עצמה.

כאשר אה רוצה אה, והשינאה אופקת כל חלקה טובה, יימצא תמיד מי שיקרא לאויב הזר לבוא ולעזור לו נגד אחיו. ותמיד יש מדינות שכנות או רחוקות המוכנות לדוג במים העכריים של מילחמה כזאת.

ההיסטוריה היהודית מכיחה כמה הנגמות כאלה, בימי הבית והראשון ובסימי הבית השני. צאצאי החשמונאים שיקראו לרומאים לבוא ארצה ולהתערב בסיכסוכים בעירייה. מילחמת שלושים השנים, שהפכה מיבצע גורא של רצח-עם והשמדת-ארץ, בהשתתפות העליזה של כל המדינות השכנות, החלה סמילחמת-אחים גרמנית. ומי — מיפאן עד ארצות-הברית — לא השתתף בשימחה במילחמת-האזרחים הרוסית. אחרי המהפכה הבולשביקית? התופעה היא ישנה-נושנה. היא מתעטפת תמיד בדיבורים רמים על צדק ואמת, הוכחה